

Warszawa, dnia 27 czerwca 2002 r.

Opinia o wykonaniu budżetu w 2001 r. w części 39 - Transport

Część 39 w 2001 r. obejmowała dochody i wydatki mieszczące się w 4 działach:

- 600 - "Transport i łączność";
- 750 - "Administracja publiczna";
- 752 - "Obrona narodowa";
- 801 - „Oświata i wychowanie” (bez dochodów).

Uwaga! Ustawa z 1 marca 2002 r. o zmianach w organizacji i funkcjonowaniu centralnych organów administracji rządowej i jednostek im podporządkowanych oraz o zmianie niektórych ustaw - z dniem 31 marca 2002 r. zniosła centralny organ administracji rządowej „Generalny Dyrektor Dróg Publicznych” oraz zlikwidowała Agencję Budowy i Eksploatacji Autostrad. Zadania obu jednostek przejął Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad, podporządkowany nadal ministrowi właściwemu do spraw transportu.

Uwagi formalne

Przedstawione przez Ministerstwo Infrastruktury **Sprawozdanie z wykonania budżetu w cz. 39 za 2001 r.** uwzględnia na ogół szczegółowo dochody i wydatki. W niektórych przypadkach dane i wyjaśnienia nie są wystarczające, zwłaszcza dotyczące wynagrodzeń. W związku ze zmianami klasyfikacji budżetowej nie jest możliwe porównanie dochodów i wydatków z 1999 rokiem, a porównanie z 2000 r. jest możliwe w niepełnym zakresie.

Uwagi merytoryczne

A. Dochody budżetowe

Dochody w 2001 r. wyniosły 85.479 tys. zł. i były większe od planu o 19,5%, natomiast w stosunku do dochodów w 2000 r. były większe

2,6-krotnie. Zwiększenie dochodów w stosunku do poprzedniego roku wynikało głównie z wysokich dochodów z tytułu wpłaty ze środka specjalnego Generalnej Dyrekcji Dróg Publicznych (72% dochodów ogółem). Ponadto wpływy pochodziły z odsetek naliczanych przez banki (10%), z wpłat z zysku z gospodarstwa pomocniczego i z Transportowego Dozoru Technicznego (9%) oraz z czynszów i różnego rodzaju opłat.

Tabl. 1. Dochody wg działów i ważniejszych rozdziałów

Dział Rozdział	Wykonanie 2000	Ustawa	Wykonanie		Dynamika 2000=100	Struktura	
			2001			2000	2001
			w tys. zł	w %			
OGÓŁEM	32 316	71 514	85 479	119,5	264,5	100,0	100,0
600-Transport i łączność	30 574	69 272	84 162	121,5	275,3	94,6	98,5
w tym: drogi publiczne krajowe ..	26 408	67 900	75 831	111,7	287,2	81,7	88,7
pozostała działalność	2 702	-	5 503	x	203,7	8,4	6,4
gospodarstwa pomocnicze	1 366	1 292	2 653	205,3	194,2	4,2	3,1
750-Administracja publiczna	1 275	242	353	145,9	27,7	3,9	0,4
752-Obrona narodowa	184	2 000	964	48,2	523,9	0,6	1,1
801-Oświata i wychowanie	68	-	-	x	x	0,2	x

Źródło: Sprawozdanie Ministerstwa Infrastruktury z wykonania budżetu w 2001 r., Sprawozdanie Rady Ministrów z wykonania budżetu w 2001 r., analogiczne materiały za rok 2000.

Największe dochody wystąpiły w dziale *Transport i łączność* (98,5% dochodów części 39), a zwłaszcza w rozdziale *Drogi publiczne krajowe* (88,7% dochodów części 39). W rozdziale tym wystąpiły jednak zaległości dochodów budżetowych w wysokości 244 tys. zł (0,3% dochodów).

Zasadność uzyskania i wielkości dochodów w 2001 r. nie budzi zastrzeżeń.

B. Wydatki budżetowe

Wydatki w cz. 39 zostały zaplanowane w ustawie w wysokości 2.920 mln zł. W wyniku zmian planu **budżet został zwiększony** do 3.238 mln zł, tzn. o 318 mln zł, czyli **o 11% w stosunku do ustawy budżetowej**.

Tabl. 2. Wydatki według działów i rozdziałów

Dział Rozdział	Wykonanie 2000	Ustawa budżetowa	Plan po zmianach	Wykonanie a)	Dynamika realna	
					2001	
					w tys. zł	w %
OGÓŁEM	2 954 404	2 920 247	3 238 118	3 044 542	94,0	97,7

w tym: dotacje i subwencje	516 531	536 671	536 671	536 671	100,0	98,5
świadcz. na rzecz osób fiz.	4 960	6 358	6 991	6 136	87,8	117,3
wydatki bieżące j. b.	1 406 140	1 364 899	1 541 127	1 464 705	95,0	98,7
wydatki majątkowe	1 026 774	1 012 319	1 153 329	1 037 030	89,9	95,7
600 – Transport i łączność	2 923 432	2 886 226	3 203 965	3 012 614	94,0	97,7
bieżące	1 899 587	1 878 567	2 055 296	1 978 367	96,3	98,7
inwestycyjne	1 023 845	1 007 659	1 148 669	1 034 247	90,0	95,7
Integracja z UE	47 038	1 417	2 640	2 398	90,8	4,8
Krajowe pasaż. przewozy kolej.	516 531	536 671	536 671	536 671	100,0	98,5
Infrastruktura kolejowa	b)	381 664	379 164	322 012	84,9	x
Drogi publiczne krajowe	1 657 888	1 841 080	2 052 924	1 933 083	94,2	110,5
bieżące	1 260 506	1 302 797	1 373 821	1 299 057	94,6	97,7
inwestycyjne	397 382	538 283	679 103	634 026	93,4	151,2
Przejścia graniczne	b)	45 145	45 715	39 922	87,3	x
Urzędy Żeglugi Śródlądowej	2 626	2 628	2 640	2 231	84,5	80,5
G. Inspektorat Lotnictwa Cyw.	15 034	13 391	13 391	12 873	96,1	81,2
Inspekcja Transp. Drogowego	b)	3 341	3 341	486	14,5	x
Ag. Budowy i Eksp. Autostrad	b)	50 000	52 500	52 500	100,0	x
Resortowy OINTiE	582	630	630	617	97,9	100,5
Usuwanie skutków klęsk żyw.	94 083	-	104 090	104 090	100,0	104,9
Pozostała działalność	589 650	10 259	10 259	5 731	55,9	x
750 - Administracja publiczna	23 238	26 133	26 266	24 326	92,6	99,2
Jednostki centralne	19 618	22 559	23 131	21 192	91,6	102,4
Placówki zagraniczne	1 650	1 737	1 643	1 642	99,9	94,3
Współpraca z zagranicą	1 905	1 837	1 492	1 492	100,0	74,2
752 - Obrona narodowa	7 419	7 620	7 620	7 374	96,8	94,2
801 - Oświata i wychowanie	315	268	268	228	85,1	68,6

a) Z wydatkami nie wygasającymi. b) Z uwagi na inną klasyfikację wydatków, wydatki tego rozdziału w 2000 r. umieszczono w rozdziale „Pozostała działalność”.

Źródło: Sprawozdanie Ministerstwa Infrastruktury z wykonania budżetu w 2001 r., Sprawozdanie Rady Ministrów z wykonania budżetu w 2001 r., analogiczne materiały za rok 2000.

Wzrost ostatecznego planu w stosunku do ustawy budżetowej był wynikiem głównie przeniesienia środków z rezerw celowych na 13 rodzajów zadań (ponad 317 mln zł), zwłaszcza na budowę lub modernizację dróg krajowych i budowę autostrad oraz na prace związane z usuwaniem skutków powodzi. Zmiany dokonane w wydatkach cz. 39 w ciągu roku budżetowego, przedstawione w *Sprawozdaniu*, są uzasadnione i nie budzą zastrzeżeń.

Wydatki w cz. 39 wyniosły 3.045 mln zł, łącznie z wydatkami nie wygasającymi (26,5 mln zł). **Wykonanie wydatków wyniosło 94,0% w stosunku do budżetu po zmianach**, ale zmniejszając budżet o kwoty zablokowane (192 mln zł), wykonanie wyniosło 99,9%. Blokada dotyczyła przede wszystkim środków przeznaczonych na remonty i budowę dróg publicznych (62% kwot zablokowanych) oraz na inwestycje kolejowe (30% kwot zablo-

kowanych). *Sprawozdanie Ministerstwa Infrastruktury* informuje, że na skutek blokady na koniec roku 2001 powstały zobowiązania jednostek budżetowych na sumę 92 mln zł, ale nie podaje, jakie negatywne skutki wystąpiły w realizacji planowanych zadań w związku z pozostałą kwotą blokad.

Wydatki cz. 39 były w 99% skoncentrowane w dziale 600 – Transport i łączność, tzn. przeznaczone na inwestycje i remonty sieci transportowej oraz na zarządzanie siecią.

Największy udział w wydatkach cz. 39 ogółem w 2001 r. miały:

- 1) wydatki bieżące na **utrzymanie dróg publicznych krajowych** (1.299 mln zł; 43% wydatków cz. 39); w porównaniu z 2000 r. zmniejszyły się realnie o 2,3%;
- 2) **dotacje do krajowych pasażerskich przejazdów kolejowych** (537 mln zł; 17,6% wydatków cz. 39); w stosunku do 2000 r. zmniejszyły się realnie o 1,5%;
- 3) **inwestycje w zakresie dróg publicznych krajowych** (634 mln zł; 21% wydatków cz. 39); w porównaniu z 2000 r. zwiększyły się realnie o 51%; największą inwestycją była budowa autostrady A-4 Wrocław – Gliwice (257 mln zł);
- 4) **inwestycje w zakresie infrastruktury kolejowej** (322 mln zł; 11% wydatków cz. 39); w wartościach realnych utrzymały się na poziomie dwu poprzednich lat; największą inwestycją (196 mln zł) była modernizacja 2 odcinków linii kolejowej E-30 (Zgorzelec – Opole).

Informacje zawarte w *Sprawozdaniu Ministerstwa Infrastruktury* nie pozwalają na sformułowanie zastrzeżeń co do kierunków i wysokości wydatków budżetowych na zadania z zakresu transportu.

Na sfinansowanie bieżących robót drogowo-mostowych wydatkowano również środki pozabudżetowe w kwocie 626,6 mln zł: ze środka specjalnego (283,2 mln zł), z pożyczki Banku Światowego (229,9 mln zł) i z grantu PHARE (113,5 mln zł). Na drogowe zadania inwestycyjne wykorzystano środki pozabudżetowe w kwocie 163,5 mln zł, głównie z grantu PHARE (110,8 mln zł), ze środka specjalnego (24,4 mln), z pożyczki Europejskiego Banku Inwestycyjnego (19,1 mln zł) i z pożyczki Banku Światowego (8,9 mln zł). Środki pozabudżetowe zostały wykorzystane również na finansowanie skutków powodzi (43,7 mln zł), głównie z grantu PHARE (27,3 mln zł) i z pożyczki Banku Światowego (14,3 mln zł).

W dziale 750 – Administracja publiczna wydatkowano 24,3 mln zł (92,6% planu po zmianach), głównie na wynagrodzenia z pochodnymi (blisko 60% wydatków działu), zakupy materiałów, wyposażenia i usług (ok.

15%) oraz inwestycje budowlane (8%), zakupy dóbr inwestycyjnych (4%), podróże krajowe i zagraniczne (5%).

Wydatki w dziale 752 – Obrona narodowa wyniosły 7,4 mln zł (96,8% planu) i były przeznaczone głównie na utrzymanie i zakup rezerw państwowych mobilizacyjnych (69% wydatków działu) i modernizację obiektów magazynowych (15%).

Wydatki w dziale 801 – Oświata i wychowanie wyniosły 228 tys. zł (85,1% planu) i były w 87% przeznaczone na kształcenie grup młodzieży polskiego pochodzenia z Kazachstanu.

Zasadność i wielkość wydatków w poszczególnych rozdziałach i paragrafach powyższych trzech działów nie budzi zastrzeżeń.

C. Zatrudnienie i wynagrodzenia

W Sprawozdaniu Ministerstwa nie przedstawiono całościowej analizy wielkości zatrudnienia i wynagrodzeń w części 39, zwłaszcza porównania przeciętnych wynagrodzeń miesięcznych w poszczególnych działach i grupach pracowniczych w 2001 r. z 2000 r. (z uwagi na zmiany organizacyjne i klasyfikacyjne nie można takiego porównania dokonać na podstawie innych materiałów). Dostępne dane wskazują, że faktyczne przeciętne zatrudnienie w 2001 r. w cz. 39 wynosiło 3.988 osób i było mniejsze od założonego o 31%. Jednocześnie **przeciętne wynagrodzenie miesięczne w 2001 r. w dziale Transport i łączność (2.376 zł) było wyższe od planowanego (1.595 zł) aż o 49%.**

D. Gospodarka pozabudżetowa

W części 39 w 2001 r. funkcjonowały **24 gospodarstwa pomocnicze** (16 laboratoriów drogowych, 6 ośrodków wypoczynkowo-szkoleniowych, Biuro Obsługi Transportu Międzynarodowego - BOTM, obsługa administracyjno-gospodarcza Ministerstwa). Przychody gospodarstw wyniosły 44,4 mln zł (108% planu), a wydatki 38,4 mln zł (102% planu). Zbiorczy charakter informacji w *Sprawozdaniu Ministerstwa* o 24 gospodarstwach pomocniczych nie pozwala na ocenę gospodarki finansowej tych jednostek.

Środki specjalne funkcjonowały w jednostkach dróg publicznych krajowych. Źródłem przychodów były opłaty pobierane przez BOTM za udzielanie zezwoleń i koncesji oraz różnego rodzaju opłaty drogowe. W 2001 r. przychody wyniosły 348,5 mln zł (105% planu), a wydatki 403,2 mln

zł (113% planu), w tym 61,3 mln zł przekazano do budżetu, a pozostałe – według *Sprawozdania Ministerstwa* - przeznaczono na modernizację dróg i mostów, budowę autostrad oraz na bezpieczeństwo ruchu drogowego.

"Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie budżetu państwa za 2001 r. w części 39 - Transport, stwierdzając jedynie nieznaczne uchybienia, nie mające istotnego wpływu na wykonanie budżetu" (*Informacja NIK*, str. 3). Opinia NIK o wykonaniu budżetu w cz. 39 w 2000 r. była taka sama.

Sporządził: Kazimierz Polarczyk